

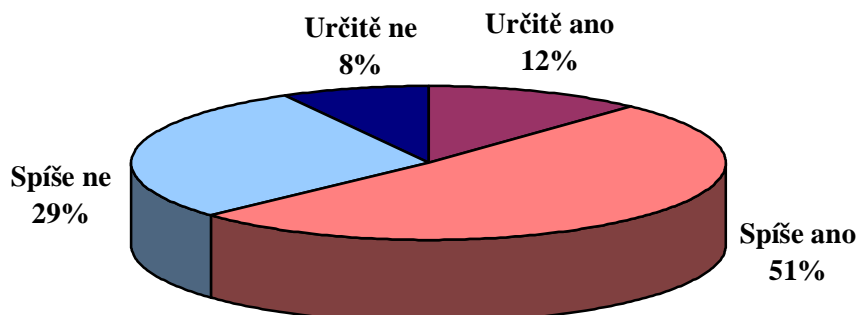
JAK SE ČEŠI STAVÍ K PROBLÉMU NEZAMĚSTNANOSTI?

Česká veřejnost nahlíží na určitou míru nezaměstnanosti převážně jako na pozitivní jev, který vede k tomu, že jsou lidé odpovědnější a váží si své práce – to je názor 63 % občanů. Většina dnešních nezaměstnaných je ale často (54 %) považována za lidi, kteří nemají opravdový zájem o práci. Řešení nezaměstnanosti by občané nejraději svěřili do rukou státu. Podle dvou třetin (68 %) Čechů by měl mít stát povinnost zajistit práci každému, kdo o ni stojí. Se zachováváním zbytečných pracovních míst, jako symbolickým bojem proti nezaměstnanosti, však většina veřejnosti (66 %) nesouhlasí.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1. – 8. dubna 2008. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1341 občanů ČR.

Téměř dvoutřetinová většina (63 %) občanů považuje určitou míru nezaměstnanosti za pozitivní jev, který stimuluje lidi k větší odpovědnosti a úctě k práci.

"Myslíte si, že určitá míra nezaměstnanosti je pozitivním jevem, jelikož vede k tomu, že si lidé více váží práce a jsou odpovědnější?"

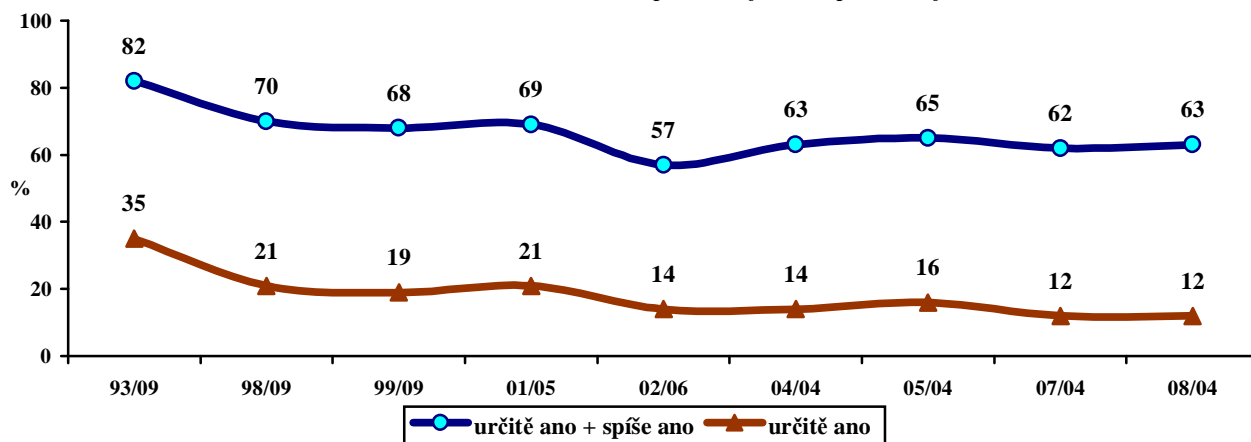

Pramen: STEM, Trendy 2008/4, 1341 respondentů

Uvedený názor zastávají častěji dotázaní příznivci ODS (79 %), Strany zelených (68 %) či stoupenci KDU-ČSL (68 %), živnostníci či podnikatelé častěji (77 %) než zaměstnanci (64 %), a častěji se k němu kloní dobře materiálně zajištění respondenti (73 %). O tom, že určitá míra nezaměstnanosti není pozitivním jevem, jsou naproti tomu přesvědčeni častěji stoupenci KSČM (57 %) a lidé, kteří se považují za špatně materiálně zajištěné (52 %).

Vnímání určité míry nezaměstnanosti jako pozitivního jevu dlouhodobě mírně oslabuje. Nejvíce lidí chápalo nezaměstnanost jako jev, který vede k tomu, že si lidé více váží práce, na počátku devadesátých let minulého století (rok 1993 – 82 %), od té doby jejich podíl klesal a od roku 2004 až dodnes se ustálil kolem úrovně 63 %. Blíže viz graf na následující straně.

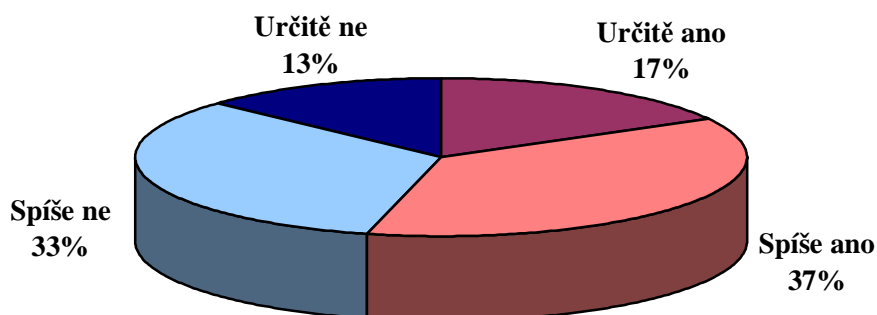
"Myslíte si, že určitá míra nezaměstnanosti je pozitivním jevem, jelikož vede k tomu, že si lidé více váží práce a jsou odpovědnější?"

Pramen: STEM, Trendy 1993-2008

Postoj veřejnosti k problému nezaměstnanosti dokresluje i fakt, že mírně převažující část veřejnosti (54 %) se domnívá, že většina nezaměstnaných jsou lidé bez skutečného zájmu o práci.

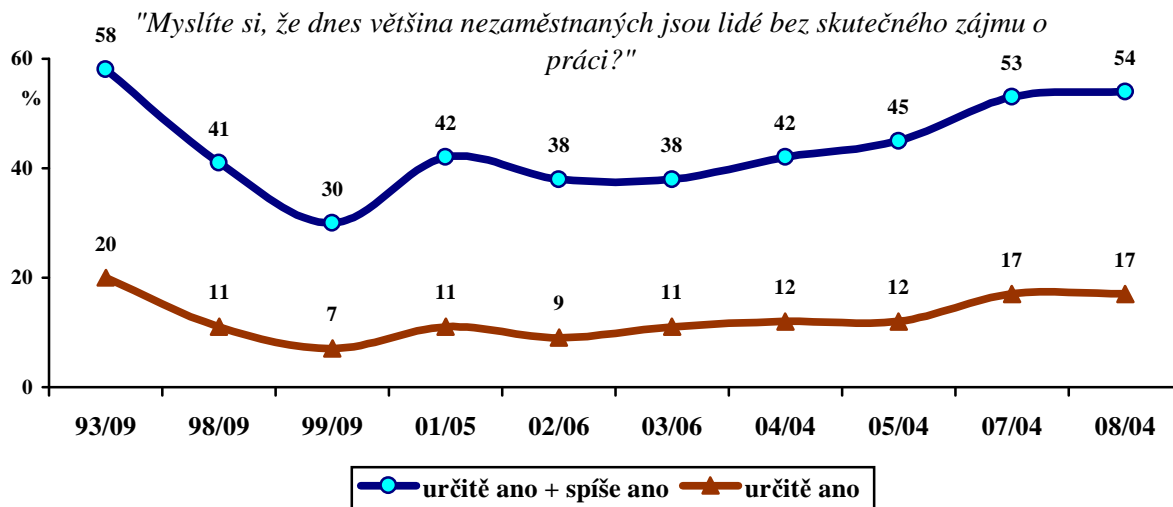
"Myslíte si, že dnes většina nezaměstnaných jsou lidé bez skutečného zájmu o práci?"

Pramen: STEM, Trendy 2008/4, 1341 respondentů

Toto poměrně kritické mínění zaznívá častěji od lidí s úplným středoškolským vzděláním (58 %) a od občanů s dobrým materiálním standardem (63 %). Většinový názor zastávají o něco častěji stoupenci vládní ODS (67 %) či KDU-ČSL (65 %). Mezi příznivci KSČM a ČSSD mírně převažuje podíl těch, kteří si nemyslí, že většina nezaměstnaných o práci zájem nemá (52 % resp. 54 %).

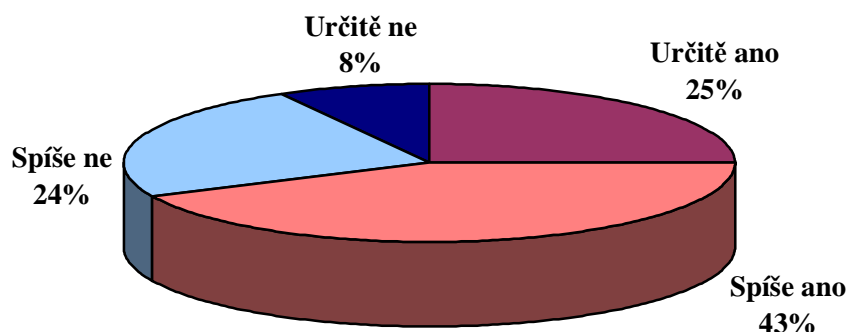
Letošní výsledek je prakticky stejný jako před rokem. Lze říci, že podíl občanů, kteří nezaměstnané vidí v horším světle, rok od roku přibývá, nejedná se však o dramatické změny. Ještě kritičtěji viděli nezaměstnané dotázaní v roce 1993 (58 % jich tehdy tvrdilo, že nezaměstnaní jsou lidé bez skutečného zájmu o práci). Současný výsledek se však tomuto rekordně kritickému mínění velmi přibližuje.

Pramen: STEM, Trendy 1993-2008

Dvoutřetinová většina české veřejnosti (68 %) se přiklání k názoru, že stát by měl při řešení problému nezaměstnanosti zastávat aktivní roli, že by se měl lidem postarat o práci. Čtvrtina respondentů je přitom pevně přesvědčena, že stát by měl mít povinnost zajistit práci každému, kdo chce pracovat. Proti pasivnější roli nezaměstnaných, kterým by státní instituce povinně zajišťovaly práci, je zhruba třetina české veřejnosti.

"Myslíte si, že stát by měl mít povinnost zajistit práci každému, kdo chce pracovat?"

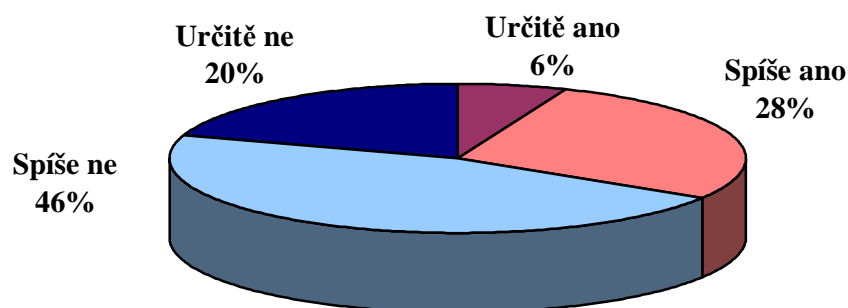
Pramen: STEM, Trendy 2008/4, 1341 respondentů

Největšími zastánci návrhu, že by stát měl mít povinnost zajišťovat každému práci, jsou lidé starší 60 let (73 % z nich), občané se základním vzděláním (77 %) nebo lidé vyučení (73 %), příznivci KSČM (80 %), ČSSD (77 %) nebo KDU-ČSL (74 %) a lidé špatně materiálně zajištění (80 %). Tento názor zastávají také o něco častěji ženy (72 %), studenti (71 %) a starobní důchodci (73 %). Proti představě, že by stát měl mít povinnost zajistit práci, jsou nejčastěji lidé s vysokoškolským diplomem (41 % souhlasných odpovědí), živnostníci, podnikatelé (49 %), příznivci ODS (48 %) a lidé s dobrým materiálním standardem (45 %).

Názory lidí na povinnosti státu při řešení nezaměstnanosti se v čase příliš nemění. Poněkud větší podíl veřejnosti se pro povinnost státu zajišťovat nezaměstnaným práci vyslovoval pouze na přelomu tisíciletí (v letech 1999 a 2001 – shodně 74 % občanů).

Na otázku, zda je třeba bránit se nezaměstnanosti i za cenu zachování zbytečných pracovních míst, se česká veřejnost vyslovuje poměrně jasně proti (66 %).

"Myslíte si, že nezaměstnanosti je třeba se bránit i za cenu zachování mnoha zbytečných pracovních míst?"

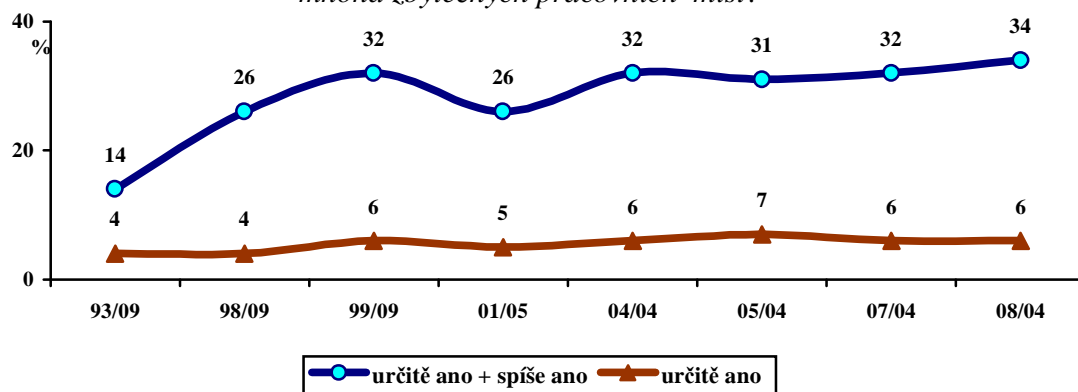

Pramen: STEM, Trendy 2008/4, 1341 respondentů

Mezi odpůrce této představy se řadí mírně častěji vysokoškolsky vzdělaní lidé (73 %), živnostníci, podnikatelé (77 %), příznivci ODS (76 %) a dobře majetkově zajištění občané (75 %). Více příznivců zachování zbytečných pracovních míst pro udržování jisté úrovně zaměstnanosti můžeme najít pouze mezi stoupenci KSČM (51 %).

Názory veřejnosti na tuto otázku jsou již několik let v podstatě neměnné (až na mírný výkyv v roce 2001, kdy se proti zachování zbytečných míst vyslovily tři čtvrtiny veřejnosti). V první polovině devadesátých let minulého století (v roce 1993) byl však podíl občanů, kteří obhajovali názor, že přebytečná pracovní místa by se měla na úkor nezaměstnanosti zachovávat, mnohem menší (14 %), než je tomu dnes (34 %).

"Myslíte si, že nezaměstnanosti je třeba se bránit i za cenu zachování mnoha zbytečných pracovních míst?"

Pramen: STEM, Trendy 1993-2008